

ництва й управління, на масовому використанні інформаційно-комунікаційних технологій, визначає новий щабель сучасної цивілізації. У числі її головних характеристик - посилення ролі кваліфікації, професіоналізму й творчих здатностей менеджерів. Найважливішим активом високотехнологічної інформаційно-мережної економіки, що формується у світі, стають не матеріальні ресурси, як це було колись, а знання, інтелект, інформація, інновації. Сучасна система професійного розвитку менеджерів поєднує комплекс внутрішніх і зовнішніх ресурсів для розвитку знань, навиків і компетенцій управлінського персоналу компанії всіх рівнів, які розробляються відповідно до загальних вимог ділового співтовариства й конкретних цілей кожного бізнесу для підвищення ефективності його діяльності

Література

1. Білошапка В. Модель професіоналізації менеджера і нові завдання бізнес-освіти в Україні // Ринок цінних паперів України. – К., 2004.- № 1-2. – С. 71-75
2. Иванов С., Волкова И. Болонский процесс: проблемы конкурентоспособности // Вопросы высшей школы. – 2004. - № 2. – С. 19-26.
3. Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубінко В. В., Бабин І. І. Болонський процес у фактах і документах. (Сорбонна-Болонья-Саламанка-Прага-Берлін). – Київ-Тернопіль, 2003.

*Шевель С.М.
(Суми СДПУ)*

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ: ПРОБЛЕМА СВОБОДИ ОСОБИСТІСНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ В ЕТНОМОВНОМУ АСПЕКТІ

Проблема свободи особистості у контексті євроінтеграційного процесу передбачає специфічність підходу до особистісної самореалізації, зокрема в етномовному аспекті. Питання свободи в такому разі можна конкретизувати, перенести у площину етнокультурної свободи вибору життєвого і, відповідно, національного простору реалізації власної активної позиції людини у подібному просторі євроінтеграції. Активна позиція людини у свою чергу найбільш повно реалізується у динаміці процесу лінгвальної діяльності загалом та у структурі мовного пізнання зокрема. За таких умов, етномовний аспект стане одним із рівнів висвітлення цього питання в загальній етнокультурній площині.

Суть лінгвальної діяльності людини визначається амбівалентністю структури свідомого та підсвідомого пізнання навколишнього світу. Відповідно, процес свідомої, тобто цілеспрямованої діяльнісної настанови, так само як і активізація сфери підсвідомого, у якій зберігається глибинна соціокультурна парадигма сприйняття дійсності, зрештою і становить основу свободи мовної самореалізації особистості.

Свобода ж мовної самореалізації особистості визначається рівнем оволодіння національно-культурними вербальними стереотипами, у яких знайшли своє найповніше відображення особливості національного характеру і сприйняття світу. Поняття вербальних стереотипів, у свою чергу, тісно пов'язане із поняттям концептуальної картини світу та мовної (лінгвальної) картини світу [2, 39]. Концептуальна картина світу є означенням певного абстракту, вона є площиною реалізації глобальних етнокультурних універсалій світобудови, реалізованих безпосередньо у мовній картині світу. Тому питання свободи особистості в контексті євроінтеграції в етнічному, ментальному та культурному аспектах передбачає органічність та поступовість створення загального макропростору, в якому були б поєднані в єдине ціле всі без виключення етнокультурні світи європейських націй. Тобто, свобода особистості в такому випадку має визначатися рівнем співвідношення мегакультурного макропростору та національних концептуальних картин світу, об'єм яких реалізовано у тому числі через мовні картини світу. Подібна тринарна схема є виправданою також і з позиції дискурсивної етики, заснованої на засадах інтрасуб'єктивізму комунікативної парадигми К.-О.Апеля, Ю.Габермаса, Д.Бьолера, В.Кульмана, В.Гьосле [2]. Тоді у світлі комунікативної філософії проблема свободи особистості вирішується через суб'єктно-суб'єктні взаємовідношення (за умови рівності суб'єктів) як основи «діалогу порозуміння», кінцевою метою якого має стати аргументований та виважений консенсус. На подібних позиціях «діалогу взаємопорозуміння», концептуальному антропоцентризмі та культурософському націєтворенні і має базуватися євроінтеграційний процес. Сама ж суть доктрини існування загального макропростору європейських культур може базуватися на концептуальних засадах теорії семіосфери Ю.Лотмана. Тоді цілком логічна позиція відносної замкненості конкретного етнокультурного простору як чинника стабільності цього простору та практична можливість діалогу окремих національних етнокультур як основного виразника динамізму інтегрованої взаємодії відповідних етнокультурних семіосфер [3].

Лінгвістична проекція даного питання у свою чергу вирішує ключові проблеми загальної євроінтеграційної стратегії бо, по-перше, увиразнює безпосередність підходу до мовної свободи самореалізації особистості, конкретно у вимірі концептуальної та мовної картини світу, по-друге, мовна картина світу стає універсальним кодифікаційним засобом як специфічного національно-культурного, так і ментального виміру особистісної свободи людини.

Література:

1. Ермоленко А.М. Комунікативна практична філософія. Підручник. – К.: Лібра, 1999. – 448 с.

2. Лисиченко Л.А. Структура мовної картини світу // Мовознавство. – 2004. – №5-6. – С. 39.

3. Лотман Ю. М. О семиосфере // Структура діалога как принцип работы Семиотического механизма./ Научн. зап. Тартуського ун-та. – Вып. 641. – Тарту, 1984. – С. 5 – 23.

*Шульга М.А. – канд. філос. н.
(Київ, КНУ ім. Т.Шевченка)*

УКРАЇНА В РОСІЙСЬКИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ РОЗВІДКАХ: ПОСТПОМАРАНЧЕВИЙ РАКУРС

Міркування сучасних російських дослідників про завдання Росії стосовно „постпомаранчевої” України та перспективу українсько-російських відносин після президентських виборів-2004 в Україні можна звести до наступних положень. Перше, – це визнання значення України для майбутнього системи міжнародних стосунків, яка склалася після 1991 та 2001 років.

Друге – констатування неспроможності нинішньої Росії запропонувати Україні привабливий проект інтеграції, що був би альтернативний європейському. Звідси – висновок про те, що Росії варто посилювати економічну і культурну складову своїх інтеграційних проектів.

Третє – негативна оцінка проектів територіального розчленування України з одночасною позитивною оцінкою можливої федералізації України з огляду на „цивілізаційна рубіжність”, „цивілізаційну розколотість”, „цивілізаційну амбівалентність” українського суспільства.

Четверте - розуміння того, що антиросійське спрямування української незалежності є об’єктивно зумовленим завданням її ствердження саме як незалежності від Росії. Як наслідок - висновок про недосяжність дружніх - особливих, союзницьких, - стосунків між Україною та Росією і можливість розвитку цих стосунків лише на підставах взаємної вигоди за одночасного підкреслення, що Росії не варто відмовлятися від ініціювання дружніх стосунків з Україною, бо вони є надзвичайно важливими з огляду на майбутнє Росії в якості великої держави. Можна припустити, що в розбудові дружніх, а не просто взаємовигідних, стосунків з Україною Росія буде використовувати як образ „Росії-Євразії”, так і образ „Росії в Євразії”. Доцільність першого зумовлена визнанням того, що проект ЄСП має за мету створення навколо Росії дружнього простору держав-сусідів. Доцільність другого тим, що характер українсько-російських відносин, за визнанням російських дослідників, багато в чому залежить від вирішення Росією проблеми власної самоідентичності, що потребує духовного відродження Росії (А.Марчуков), формування власної ідеологічної мотивації (В.Пастухов), подолання „стратегічної слабини” всередині Росії (С. Кур’янін). Ці завдання й акумулюються образом „Росія в Євразії”.